

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 6.3.2008
COM(2008) 128 galīgā redakcija

ZAĻĀ GRĀMATA

**SPRIEDUMU EFEKTĪVA IZPILDE EIROPAS SAVIENĪBĀ: PARĀDNIEKU
ĪPAŠUMU PĀRREDZAMĪBA**

(iesniegusi Komisija)

ZAĻĀ GRĀMATA
SPRIEDUMU EFEKTĪVA IZPILDE EIROPAS SAVIENĪBĀ: PARĀDNIĒKU
ĪPAŠUMU PĀRREDZAMĪBA

Zaļās grāmatas mērķis ir uzsākt ieinteresēto personu plašu apspriešanos par to, kā uzlabot parādnieku īpašumu pārredzamību Eiropas Savienībā. Zaļā grāmata apraksta pašreizējās situācijas problēmas un iespējamus risinājumus.

Komisija aicina ieinteresētās personas sūtīt atsauksmes līdz 2008. gada 30. septembrim uz šādu adresi:

European Commission
Directorate-General for Justice, Freedom and Security
Unit C1 – Civil Justice
B - 1049 Brussels
Fakss: +32-2/299 64 57
E-pasts: JLS-coop-jud-civil@ec.europa.eu

Saņemtās atsauksmes publicēs internetā, norādot iesniedzēja vārdu un uzvārdu, ja vien šāda veida publikācija nekaitēs viņu likumīgajām interesēm. Šādā gadījumā atsauksmi var publicēt anonīmi. Pretējā gadījumā atsauksme netiks publicēta un tās saturu neņems vērā. Atsauksmes tiks publicētas Komisijas tīmekļa vietnē (vai nu galvenajā tīkla portālā „Tava balss Eiropā”, kas ir Komisijas vienotā piekļuves vieta apspriešanai, vai tam piesaistītajā Tieslietu un iekšlietu ģenerāldirektorāta apspriežu lapā.)

Komisija var organizēt šīs zaļās grāmatas tēmas publisku apspriešanu.

I. Ievads. Pašreizējās situācijas nepilnības

Pastāv risks, ka problēmas ar pārrobežu parādu piedziņu var radīt šķērsli brīvai naudas maksājumu aprītei Eiropas Savienībā un traucēt iekšējā tirgus pareizu darbību. Novēloti maksājumi un nemaksāšana apdraud gan uzņēmumu, gan patērētāju intereses. Tas jo īpaši ir tādā gadījumā, kad kreditoram un izpildu iestādēm nav ziņu par parādnieka atrašanās vietu vai viņa īpašumiem.

Komisija savā 1998. gada paziņojumā „Par efektivitātes uzlabošanu spriedumu saņemšanā un izpildē Eiropas Savienībā”¹ jau minēja grūtības, kas saistītas ar pārrobežu parādu piedziņu. Divus gadus vēlāk Savstarpējās atzīšanas programmā noteica, ka „faktiski spriedumu izpilde Eiropas Savienībā būtu ievērojami vieglāka, ja būtu iespēja iegūt precīzu informāciju par parādnieka finansiālo stāvokli. Tādēļ varētu veikt pasākumus, radot iespēju precīzi noteikt parādnieka mantu, kas atrodas dalībvalstu teritorijā.”² *Pētījums, kā padarīt efektīvāku tiesas lēmumu izpildi Eiropas Savienībā*³, kuru sagatavoja Komisijas uzdevumā 2004. gadā, analizēja situāciju 15 dalībvalstīs un ierosināja vairākus pasākumus, lai uzlabotu tiesas lēmumu izpildi Eiropas Savienībā. Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla civillietās un komercietās ietvaros Komisija lūdza 12 dalībvalstīm, kuras pievienojās Eiropas Savienībai vēlāk, sniegt informāciju par juridisko situāciju šajās valstīs. Atbildes tika iekļautas šajā zaļajā grāmatā. Visbeidzot, 2006. gada 24. oktobrī Eiropas Komisija pieņēma Zaļo grāmatu par spriedumu izpildes efektivitātes uzlabošanu Eiropas Savienībā: banku kontu arests⁴. Ja tā zaļā grāmata pievērsa uzmanību vienam īpašam pasākumam, lai uzlabotu naudas prasījumu izpildi, kas garantē kreditoram maksājamās naudas summas vai kreditora pieprasītās naudas summas saglabāšanu kontā, neļaujot izņemt vai pārskaitīt vienā vai vairākos tā parādnieka kontos esošo līdzekļu atlikumu Eiropas Savienības teritorijā, šīs zaļās grāmatas mērķis vispārīgāk ir vērsts uz to, lai uzlabotu parādnieka īpašumu pārredzamību, ko nodrošina reģistri un parādnieka deklarācija.

Parādnieka adreses un/vai informācijas par viņa finanšu stāvokli meklēšana bieži ir piespiedu izpildes sākumpunkts. Pašlaik parādnieka īpašumu pārredzamību pamatā panāk valsts līmenī ar dažādu informācijas avotu, jo īpaši reģistru un parādnieka deklarācijas palīdzību. Pat ja valstu sistēmu pamatstrukturās šķiet līdzīgas, pastāv ievērojamas atšķirības piekļuves nosacījumos, informācijas iegūšanas procedūrās, saturā un vispārējā sistēmu efektivitātē⁵.

Salīdzinājumā ir redzamas divas dažādas metodes, kas nodrošina piekļuvi informacijai⁶.

- Pirmajā sistēmā parādnieks deklarē visu savu īpašumu⁷. Dažās dalībvalstīs⁸ pastāv līdzīga sistēma, saskaņā ar kuru parādniekam ir pienākums uzrādīt savus īpašumus, bet tikai tādā apmērā, kāds vajadzīgs prasības apmierināšanai.

¹ Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam, OV C 33, 31.1.1998., 3. lpp.

² Pasākumu programma, lai piemērotu nolēmumu savstarpējas atzīšanas principu civillietās un komercietās, OV C 12, 15.1.2001., 1. lpp.

³ Pētījums Nr. JAI/A3/2002/02. Nobeiguma ziņojums ir pieejams šādā tīmekļa vietnē:
http://ec.europa.eu/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm.

⁴ COM (2006) 618 galīgā redakcija.

⁵ Pētījums Nr. JAI/A3/2002/02, 47. lpp.

⁶ Tomēr lūdzam ņemt vērā, ka dalībvalstu vairākums apvieno abu sistēmu elementus, pat ja valsts sistēmu kopumā var klasificēt kā vienai no abām sistēmām piederošu.

⁷ Piem., Vācijā, Grieķijā un Anglijā.

⁸ Spānijā un Portugālē.

- Citās dalībvalstīs, jo īpaši tajās, kur parādniekam nav jāuzrāda viss viņa īpašums, ir atļauta piekļuve meklēšanas sistēmām, kuras sniedz specifisku informāciju⁹. Šajās jurisdikcijās vajadzīgo informāciju galvenokārt iegūst no reģistriem. Šīs sistēmas piemērošana ir ļoti dažāda atkarībā no piekļuves reģistriem un citiem informācijas avotiem, kā arī pilnvarām veikt izziņu un pārbaudes.

Pārrobežu parādu atgūšanu kavē atšķirības valstu tiesiskajās sistēmās un nepietiekamas kreditoru zināšanas par informācijas struktūrām citās dalībvalstīs. Tomēr līdzības dalībvalstu tiesisko sistēmu veidojošajās struktūrās varētu kalpot par pamatu to tuvināšanai¹⁰. Kā mērķis iespējami pasākumi Eiropas līmenī varētu uzlabot parādnieku īpašumu pārredzamību un kreditoru tiesības saņemt informāciju, vienlaikus ievērojot parādnieka privātās dzīves neaizskaramības principus, kas līdzsvarotu kreditora tiesības uz efektīvu piedziņu un kuras ir noteiktas Datu aizsardzības direktīvā 95/46/EK¹¹.

Šī zaļā grāmata pievēršas uzlabojumiem spriedumu izpildes jomā. Tas nozīmē, ka netiek apspiesti jautājumi nedz par izpildes (materiāli-tiesiskajiem) ierobežojumiem, nedz privāto vai daļēji privāto organizāciju lomu izpildes procesā.

1. jautājums:

Vai uzskatāt, ka Kopienas līmenī ir vajadzīgi pasākumi, lai palielinātu parādnieku īpašumu pārredzamību?

Vai uzskatāt, ka šajā kontekstā saskarnei starp spriedumu izpildi un parādnieku aizsardzību vai nevalstisko organizāciju lomu spriedumu izpildē ir jāpievērš īpaša uzmanība? Ja jā, kurus elementus uzskatāt par nozīmīgiem?

II. Iespējamie risinājumi

Informāciju par parādnieka īpašumiem var iegūt no dažādiem avotiem, jo īpaši no reģistriem un no paša parādnieka. Tādēļ tā vietā, lai pievērstos vienam pasākumam Eiropas mērogā, tiek ierosināts apsvērt pasākumu kopumu, kas varētu palīdzēt nodrošināt to, ka pieņemamā laika

⁹ Piem., Skotijā pastāv plaši, tiešsaistē pieejami reģistri, taču tiesu sistēma neparedz parādnieka vai parādnieka-trešās personas deklarāciju.

¹⁰ Pētījums Nr. JAI/A3/2002/02, 48. lpp.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīva 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti, OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp. Direktīvas 95/46/EK mērķis ir nodrošināt pamattiesības uz iedzīvotāju personas datu aizsardzību, kā arī šo datu brīvu plūsmu Eiropas Savienībā. Saskaņā ar direktīvu personas datu apstrādei jābūt godīgai un likumīgai. Personas dati ir jāvāc konkrētiem, precīzi formulētiem un likumīgiem nolūkiem, un tos nedrīkst tālāk apstrādāt ar šiem nolūkiem nesavienojamā veidā (mērķa ierobežojuma princips). Datim jābūt adekvātiem, attiecīgiem un ne pārmērīgā apjomā attiecībā uz nolūkiem, kādiem tie savākti (proporcionalitātes princips). Iegūto informāciju nedrīkst nodot nepiederošām trešām personām. Datu apstrāde ir atļauta tad, ja datu subjekts viennozīmīgi ir devis savu piekrišanu vai ja ir izpildīti vairāki tālāk minēti nosacījumi, tostarp ja apstrāde vajadzīga, lai izpildītu uz personas datu apstrādātāju attiecināmas juridiskas saistības vai apstrāde vajadzīga sabiedrības interesēs realizējama uzdevuma izpildei vai personas datu apstrādātājam piešķirto oficiālo pilnvaru realizācijai. Konfidencialas informācijas apstrāde ir iespējama, ja tā vajadzīga juridisku prasību celšanai, realizācijai vai aizstāvībai. Turklāt direktīvas pārredzamības prasības nosaka pienākumu informēt datu subjektu par viņa personas datu apstrādes veidu, tostarp personas datu apstrādātāja identitāti, apstrādes nolūku un iespējamajiem datu saņēmējiem, Saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem apstrādes veids, vajadzīgās personas informācijas veids un datu saņēmēji ir precīzi jādefinē un par to atbilstīgi jāinformē datu subjekts. Ja šie nosacījumi tiek ievēroti, nav šķēršļu nodrošināt parādnieka īpašumu efektīvu pārredzamību.

posmā kreditors iegūst ticamu informāciju par sava parādnieka īpašumiem. Šajā zaļajā grāmatā apskatītie iespējamie pasākumi ir šādi:

- rokasgrāmatas par valstu tiesību aktiem un praksi izpildes jomā sagatavošana,
- reģistros pieejamās informācijas paplašināšana un piekļuves reģistriem uzlabošana,
- informācijas apmaiņa starp izpildiestādēm,
- pasākumi attiecībā uz parādnieka deklarāciju.

1. Rokasgrāmatas par valstu tiesību aktiem un praksi izpildes jomā sagatavošana

Pašreiz par 27 dalībvalstu dažādajām izpildes sistēmām ir pieejama ļoti nepilnīga informācija¹². Rokasgrāmatas par dalībvalstu izpildes sistēmām sagatavošana varētu būt praktisks solis. Šādā rokasgrāmatā iekļautu visus informācijas avotus, kas varētu būt pieejami katrā dalībvalstī par personas īpašumiem, to personu kontaktadreses, kuras var piekļūt šai informācijai ierobežotas piekļuves gadījumā, maksa par piekļuvi un citas būtiskas ziņas. Šī rokasgrāmata varētu būt pieejama Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla civillietās un komercietās tīmekļa vietnē¹³.

2. jautājums: *Kā jūsuprāt varētu izpausties rokasgrāmatas, kurā ietverta visa informācija par dalībvalstu izpildes sistēmām, lietderīgums?*

2. Reģistros pieejamās informācijas paplašināšana un piekļuves reģistriem uzlabošana

a) komercreģistri

Galvenie informācijas avoti ir valsts reģistri, un nozīmīgākie no tiem ir komercreģistri.

Komercreģistrus daļēji saskaņoja Padomes 1968. gada pirmā direktīva par uzņēmējdarbības tiesībām („Publicitātes direktīva”)¹⁴ un 1989. gada Vienpadsmitā Padomes direktīva par uzņēmējdarbības tiesībām („Filiāļu direktīva”)¹⁵. Publicitātes direktīvas 2. panta 1. punktā noteikts, ka sabiedrības atklātībai obligāti nodod konkrētus dokumentus un ziņas¹⁶. Filiāļu

¹² Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklā civillietās un komercietās jau ir pieejama pamatinformācija par valstu izpildes sistēmām un kompetentajām iestādēm, kurās var vērsties ar izpildes pieprasījumu: http://ec.europa.eu/civiljustice/enforce_judgement/enforce_judgement_gen_lv.htm.

¹³ <http://ec.europa.eu/civiljustice/>.

¹⁴ Padomes 1968. gada 9. marta pirmā direktīva 68/151/EEK par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 58. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses, OV L 65, 14.3.1968., 8. lpp.

¹⁵ Padomes 1989. gada 21. decembra Vienpadsmitā Direktīva 89/666/EEK par informācijas sniegšanas prasībām attiecībā uz filiālēm, ko kādā dalībvalstī atvērušas noteiktu veidu sabiedrības, uz kurām attiecas citas valsts tiesību akti, OV L 395, 30.12.1989., 36. lpp.

¹⁶ Šādi dokumenti un ziņas ir:

a) dibināšanas dokuments un statūti, ja tie ir atsevišķā dokumentā;

b) visi a) apakšpunktā minēto dokumentu grozījumi, ieskaitot sabiedrības darbības termiņa pagarināšanu;

c) pilnīgs dibināšanas dokumenta vai statūtu teksts ar jaunākajiem grozījumiem pēc katras dibināšanas dokumenta vai statūtu grozīšanas;

d) iecelšana amatā, atbrīvošana no amata un sīkas ziņas par personām, kam kā saskaņā ar likumu noteikta amatpersona, vai kā kādas struktūras locekļi;

i) ir pilnvarotas pārstāvēt sabiedrību darījumos ar trešajām personām un tiesā;

ii) piedalās sabiedrības pārvaldē, uzraudzībā vai kontrolē.

direktīvas 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteikts, ka atklātībai nodod filiāles adresi. Pašreiz dalībvalstu komercreģistri sniedz sīku informāciju par atsevišķiem uzņēmumiem (juridisko statusu, dibināšanas datumu, pamatkapitālu, darbības klasifikācijas kodu, darbības nozari, pārvaldes struktūrām un to pārstāvības pilnvarām, un dažreiz pat darbinieku skaitu)¹⁷. Šī informācija bieži tiek reģistrēta elektroniski un ir pieejama tiešsaistē¹⁸.

Tādējādi abu direktīvu mērķis ir nodrošināt pārredzamību uzņēmējdarbības attiecībās plašā nozīmē, tostarp piespiedu izpildē. Tomēr tās neparedz komercreģistru pilnīgu saskaņošanu. Tās attiecas tikai uz noteiktām komercsabiedrībām, bet ne uz fiziskām personām un uzņēmumu partnerībām¹⁹. Turklāt dalībvalstis var brīvi veidot vietējos vai centrālos komercreģistus vai uzņēmumu reģistus: ja Apvienotajā Karalistē ir trīs centrālie reģistri, kas apkopo visu informāciju par komercdarījumiem, Vācijā ir vairāk kā 400 reģistru, kas izveidoti pie vietējām tiesām. Turklāt uz komercreģistros ietvertu informāciju ne vienmēr var vienādi paļauties: dažās dalībvalstīs²⁰ informācija pirms ievadīšanas reģistrā netiek pārbaudīta²¹. Dažās dalībvalstīs informācija komercreģistrā var būt novecojusi, jo par to, ka uzņēmums nesniedz informāciju par izmaiņām savā statusā, ne vienmēr ir paredzētas pietiekamas sankcijas²².

Turklāt Publicitātes direktīva nepievēršas datu elektroniskai apstrādei vai piekļuvei komercreģistriem tiešsaistē. Tomēr jāņem vērā, ka Padome savā sanāksmē 2007. gada 12. un 13. jūnijā nolēma, ka „būtu jāturpina darbs e-tiesiskuma jomā, lai Eiropas mērogā izveidotu tehnisku platformu, kas sniegtu piekļuvi esošām vai topošām elektroniskām sistēmām tieslietu jomā.” Prioritātes turpmākajam darbam paredz radīt „apstākļus maksātspējas reģistru, komercreģistru un uzņēmumu reģistru tīklu sadarbībai”.

3. jautājums: *Vai būtu jāpaplašina reģistros pieejamā informācija un piekļuve reģistriem? Ja jā, kā un kādā mērā?*

b) Iedzīvotāju reģistri

Kreditors, kurš meklē adresi parādniekam, kas neveic komercdarbību, var saskarties ar vēl lielākām problēmām. Vairākumā dalībvalstu²³ visu iedzīvotāju adreses ir iekļautas iedzīvotāju reģistrā. Tomēr šie reģistri ir organizēti ļoti atšķirīgos veidos. Dažās dalībvalstīs²⁴ tos uztur vietējās pašvaldības, tādējādi kreditoram, kurš vēlas noskaidrot parādnieka adresi, būtu jāmeklē visos valsts pašvaldību reģistros, ko nav iespējams izdarīt. Centrālie reģistri

No atklātībai nodotajām ziņām, ir jābūt skaidram, vai personas, kas ir pilnvarotas pārstāvēt sabiedrību, to var darīt atsevišķi vai tām ir jārikojas kopīgi;

e) vismaz reizi gadā – parakstītā kapitāla apjoms, ja dibināšanas dokumentā vai statūtos ir minēts reģistrētais kapitāls, ja vien kapitāla pieaugums nerada vajadzību izdarīt grozījumus statūtos;

f) bilance, kā arī peļņas un zaudējumu aprēķins par katru finanšu gadu. Dokumentā, kurā ietverta bilance, jābūt arī sīkām ziņām par tām personām, kurām saskaņā ar likumu bilance ir jāapstiprina.

¹⁷ Itālijā šī informācija ir apkopota centrālā reģistrā, ko apkalpo Itālijas Tirdzniecības kameras un kas ir pieejams tiešsaistē www.infocamere.it.

¹⁸ Lūdzam ņemt vērā, ka privātie pakalpojumu sniedzēji, kas nodrošina tiešsaistē piekļuvi komercreģistriem vai komercdatubāzēm ar uzņēmējdarbības informāciju, piemēram, Eiropas Biznesa reģistrs (*European Business Register*) (www.ebr.org) arī izmanto oficiālo reģistru informāciju.

¹⁹ Tomēr salīdzinoši apsekojumi rāda, ka informācija par individuālajiem komersantiem tiek reģistrēta un ir pieejama visās dalībvalstīs.

²⁰ Piemēri: Īrija, Nīderlande, Somija, Apvienotā Karaliste.

²¹ Citās dalībvalstīs pirms informācijas ievadīšanas to pārbauda un apstiprina sekretāri.

²² Piemērs: EKT, C-191/95, Komisija pret Vāciju, [1998] ECR I 5449.

²³ Izņēmums ir Apvienotā Karaliste un Īrija.

²⁴ Piemēri: Vācija, Itālija.

kreditoram bieži nav pieejami²⁵. Attiecīgi kreditori, kuri vēlas noskaidrot adresi parādniekam, kurš ir patērētājs vai privātpersona, saskaras ar nopietnām problēmām. Turklāt ne visās jurisdikcijas ļauj izpildiestādēm piekļūt reģistriem. Šādu reģistru izveide dalībvalstīs, kurās to vēl nav, varētu būt pretrunā ar viņu tiesību tradīcijām. Privātie pakalpojumu sniedzēji, kas sniegtu pārrobežu reģistru izziņas, atrodas attīstības sākuma posmā. Katram iespējamajam pasākumam tāpat būtu jāņem vērā datu aizsardzības noteikumi un parādnieka privātās dzīves neaizskaramība.

4. jautājums: *Vai būtu jāuzlabo piekļuve esošajiem iedzīvotāju reģistriem? Ja jā, tad kādā veidā?*

c) Sociālā nodrošinājuma reģistri un nodokļu maksātāju reģistri

Sociālā nodrošinājuma reģistros un nodokļu maksātāju reģistros bieži ir iekļauta informācija par parādnieku, piemēram, viņa adrese, ziņas par viņa darba devēju vai parādnieka bankas kontiem; piekļuve šādai informācijai var ievērojami atvieglot naudas prasījuma piedziņu. To dalībvalstu tiesiskās sistēmas, kuras neparedz parādnieka deklarāciju, piešķir izpildiestādēm pilnvaras meklēt valsts reģistros informāciju par parādnieka īpašumiem²⁶. Tomēr jurisdikcijās, kuras neparedz parādnieka deklarāciju, izpildiestāžu tieša piekļuve nevalstiskiem reģistriem netiek ierobežota. Savukārt jaunākie izpildes tiesību akti atļauj pilnvarotu iestāžu piekļuvi nepublicēm datubāzēm. Austrijā²⁷ un Spānijā tiesas var pieprasīt no sociālā nodrošinājuma reģistriem informāciju par parādnieka nodarbinātību. Portugālē tiesu izpildītājiem vispirms ir jāprasa atļauja tiesai, kurai ir piekritīga lieta par piedziņu, bet ir pieejama arī atklāta piekļuve. Spānijā un Zviedrijā izpildiestādes arī var tieši pieprasīt informāciju no nodokļu maksātāju reģistriem. Slovēnijā nodokļu iestādes var sniegt ziņas par konkrētu personu – nodokļu maksātāju, citām valsts iestādēm, pašvaldības iestādēm un iestādēm ar valsts piešķirtām pilnvarām īstenot tām likumā noteiktās pilnvaras. Igaunijā no 2008. gada tiesu izpildītājs varēs iegūt informāciju no Veselības apdrošināšanas fonda reģistra, Sociālā nodrošinājuma reģistra un Vērtspapīru reģistra. Šajās jurisdikcijās izpildes procedūras ir ievērojami uzlabotas. Turklāt attieksme pret parādiem pret privātpersonām un valsti (vismaz daļēji) ir vienlīdzīga. Zviedrijas sistēma, kurā izpildiestādēm ir piekļuve sociālā nodrošinājuma un nodokļu maksātāju reģistriem, var sniegt kreditoram labāku informāciju nekā parādnieka deklarācija, jo nav vajadzīga sadarbība ar parādnieku, tā palielina izredzes ātri iegūt precīzu informāciju un varētu būt kreditoram efektīvs līdzeklis informācijas iegūšanai par parādnieku, kuru tas nevarētu iegūt kā savādāk.

²⁵ Izņēmums: Austrijā Centrālais iedzīvotāju reģistrs ir pieejams tiešsaistē: www.business.telekom.at.

²⁶ Izņēmums ir Itālija un Skotija. Nīderlandē un Beļģijā tiesu izpildītāji var saņemt informāciju par parādnieka adresi un darba vietu no sociālā nodrošinājuma reģistriem. Luksemburgā kreditors var lūgt mirtiesnesim sazināties ar sociālā nodrošinājuma reģistru nolūkā noskaidrot parādnieka adresi un darba vietu. Francijā juridiskā situācija ir sarežģītāka, jo tiesu izpildītājiem (*huissiers de justice*) nav tiesas iespējas saņemt administratīvu palīdzību, un viņiem pēc palīdzības jāvēršas pie prokurora (*Procureur de la République*). Turklāt tiesu izpildītāji nedrīkst izmantot iegūto informāciju citiem mērķiem kā vien tam, lai veiktu piedziņu par kreditora prasījumu.

²⁷ Austrijas tiesību akti pat dod priekšroku informācijai no sociālā nodrošinājuma reģistriem. Parādnieka deklarāciju var pieprasīt tikai tad, ja sociālās apdrošināšanas reģistrs nevarēja sniegt nekādas ziņas par parādnieka nodarbinātību vai ienākumiem.

Tomēr piekļuve reģistriem varētu būt pretrunā ar datu aizsardzības noteikumiem un sociālo un fiskālo datu konfidencialitāti. Jo īpaši sociālā nodrošinājuma un nodokļu maksātāju reģistru informācija varētu būt konfidenciāla. Tādēļ piekļuvē šiem datiem būtu jāņem vērā īpašie tiesiskie nosacījumi par konfidencialas informācijas apstrādi, kas dažādās dalībvalstīs varētu atšķirties.

5. jautājums: *Vai būtu jāpaplašina izpildiestāžu piekļuve sociālā nodrošinājuma reģistriem un nodokļu maksātāju reģistriem? Ja jā, tad kā un kādā mērā?*

3. Informācijas apmaiņa starp izpildiestādēm

a) Pašreizējā situācija

Pašreiz izpildiestādēm nav iespējama tieša piekļuve citu dalībvalstu (nepubliskajiem) reģistriem, kuri ir pieejami šo valstu izpildiestādēm. Ja izpildiestādēm vispār ir piekļuve šiem reģistriem, tad tā ir atļauta tikai valsts izpildiestādēm. Pašreiz nav starptautisku instrumentu, kas reglamentētu informācijas apmaiņu starp valstu izpildiestādēm²⁸.

Tomēr sadarbības trūkums starp izpildiestādēm un organizācijām civillietās kontrastē ar nodokļu iestāžu ciešo sadarbību Eiropas Savienībā. Direktīva, kas reglamentē prasījumu piedziņu, kas radušies saistībā ar Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondiem²⁹, nosaka sistēmu tiešai informācijas apmaiņai starp valstu iestādēm. Šīs direktīvas piemērošanas jomu paplašināja attiecībā uz prasījumiem saistībā ar konkrētiem nodokļiem³⁰. Direktīvas 4. pantā ir noteikts, ka „pēc lūguma iesniedzējas iestādes lūguma saņēmēja iestāde sniedz informāciju, kas lūguma iesniedzējai iestādei ir noderīga prasījumu piedziņā.” Lūgumus tagad iesniedz elektroniski³¹. Lūguma saņēmējas iestādes pienākums nav sniegt informāciju, kura atklātu kādus komerciālus, rūpnieciskus vai profesionālus noslēpumus vai kuras atklāšana varētu ietekmēt attiecīgās valsts drošību vai sabiedrisko kārtību³².

²⁸ Tomēr Ziemeļvalstis plāno pieņemt „Nolīgumu par informācijas apmaiņu parāda piedziņas jautājumos”. Šī konvencija būtu pirmais instruments, kas noteiktu tiešu sadarbību starp izpildiestādēm. Tomēr tas ir izņēmums un lielākoties piekļuve reģistriem, kas dažās jurisdikcijās nesen ir piešķirta izpildiestādēm, joprojām ir teritoriāli ierobežota.

²⁹ Padomes 1976. gada 15. marts Direktīva 76/308/EEK par savstarpēju palīdzību tādu prasījumu piedziņā, kas radušies no darbībām, kuras ir daļa no Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda finansēšanas sistēmas, kā arī lauksaimniecības un muitas nodokļu piedziņā, OV L 73, 19.6.1976., 18. lpp.

³⁰ Padomes 2001. gada 15. jūnija Direktīva 2001/44/EK, ar ko groza Direktīvu 76/308/EEK par savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā, kas radušies no darbībām, kas pieder pie Eiropas Lauksaimniecības vadības un garantiju fonda finansēšanas sistēmas, kā arī lauksaimniecības maksājumu un muitas nodokļu piedziņā un attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa un dažu akcīzes nodokļu piedzišanu, OV L 175, 28.6.2001., 17. lpp.

³¹ Komisijas 2002. gada 9. decembra Direktīva 2002/94/EK par atsevišķu Padomes Direktīvas 76/308/EEK noteikumu par savstarpējo palīdzību prasījumu piedziņā saistībā ar noteiktiem maksājumiem, nodokļiem un citiem pasākumiem īstenošanas kārtību, OV L 337, 13.12.2002., 41. lpp.

³² Šajā kontekstā lūdzam ņemt vērā, ka arī 44. pants Komisijas priekšlikumā Padomes regulai par piekriktību, piemērojamo likumu, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās (COM (2005) 649 galīgā redakcija) paredz sadarbības sistēmu starp valstu centrālajām iestādēm, kuras „nodrošina piekļuvi informācijai, kas var sekmēt uztura prasījumu piedziņu”. Šo informāciju sniedz, lai cita starpā sasniegtu šādus mērķus: „noteiktu debitora atrašanās vietu” un „novērtētu debitora mantu”.

b) Iespējamie risinājumi

Tādējādi ņemot vērā to, ka nav Eiropas mēroga reģistru, viens risinājums varētu būt sadarbības pastiprināšana starp valstu izpildiestādēm un tiešas informācijas apmaiņas uzsākšana starp tām. Izpildiestādes vienā dalībvalstī varēs pieprasīt kompetento iestāžu palīdzību citās dalībvalstīs. Šajā sakarā esošais Kopienas instruments par nodokļu iestāžu savstarpējo palīdzību varētu kalpot par paraugu.

Varētu pārbaudīt, kādā apmērā informācijas apmaiņai starp valstu izpildiestādēm varētu izmantot iekšējo tirgus informācijas sistēmu (*IMI*). *IMI* ir attīstīta kā elektronisks instruments informācijas apmaiņai starp dalībvalstu administratīvajām iestādēm, tā darbojas visās oficiālajās valodās un potenciāli var atbalstīt ikvienu Kopienas tiesību aktu.

Ievērojot šo pieeju, turpmākā Kopienas instrumentā varētu noteikt valstu izpildiestāžu sarakstu, kuras ir tiesīgas pieprasīt informāciju no reģistriem citā dalībvalstī, un varētu noteikt termiņu, kādā informācijas pieprasījums ir jāapmierina. Varētu ieviest standartizētas jautājumu un atbilžu veidlapas visās Kopienas valodās un iespēju robežās datu apmaiņu veikt elektroniski.

Ja tiks attīstīts šis risinājums, būs jāapsver, kā novērst ievērojamās atšķirības informācijā, kas ir pieejama izpildiestādēm. Dažās dalībvalstīs³³ izpildiestādes nav valsts iestādes un tām nav pieejami publiskie reģistri pašu valstī. Attiecīgi tās nevarētu sniegt atbilstīgu informāciju citu dalībvalstu izpildiestādēm.

Savstarpējās palīdzības procedūrās ir jāņem vērā datu aizsardzības noteikumi.

6. jautājums: *Vai būtu jāuzlabo informācijas apmaiņa starp izpildiestādēm? Ja jā, tad kādā veidā?*

³³ Piem., Francijā un Apvienotajā Karalistē.

4. Parādnieka deklarācija

a) Pašreizējā situācija

Daudzu valstu sistēmas³⁴ piešķir izpildiestādēm pilnvaras tieši pieprasīt informāciju no parādnieka par viņa īpašumiem. Dažās dalībvalstīs parādnieks deklarāciju sniedz kā liecību tiesā, kurai ir piekritīga lieta par piedziņu. Parādniekam ir jāpiedalās mutiskā uzklaušīšanā, kurā viņu iztaujā tiesnesis (vai tiesas darbinieks)³⁵. Kreditors var uzdot papildus jautājumus³⁶. Var veikt arī parādnieka konfrontējošu nopratināšanu, un parādniekam ir jāsniedz dokumentāli apliecinājumi saviem īpašumiem³⁷. Tomēr citās dalībvalstīs parādnieka deklarāciju sagatavo, aizpildot obligātas veidlapas³⁸. Šajās dalībvalstīs parādnieka deklarācija

³⁴ Dānija, Vācija, Igaunija, Īrija, Grieķija, Spānija, Austrija, Portugāle, Somijas, Zviedrija, Apvienotā Karaliste (Anglija un Velsa).

Beļģija, Francija, Itālija, Luksemburga, Nīderlande un Skotija nenosaka, ka parādniekam būtu jāsniedz deklarācija. Tomēr Francijā parādniekam ir noteikts ierobežots pienākums sniegt informāciju par savu bankas kontu, Nīderlandē izpildiestāde var pieprasīt, lai parādnieks sniedz informāciju par saviem ienākumiem, Beļģijā parādniekam ir jāsniedz informācija par saviem īpašumiem, ja viņš pieprasa aizsardzības rīkojumu. Parādnieka deklarācijas ieviešana tiek apspriesta Itālijā.

Latvijā vispār nepastāv parādnieka deklarācija. Tomēr saskaņā ar Civilprocesa likumu (552. un 557. pants) izpildes laikā vai saskaņā ar tiesas spriedumu parādnieks zvērinātam tiesu izpildītājam sniedz paskaidrojumus par savu finanšu stāvokli. Ja parādnieks tiesu izpildītājam ir sniedzis apzināti nepatiesas ziņas par savu mantisko stāvokli, viņu var saukt pie administratīvās atbildības vai kriminālatbildības.

Rumānijā parādniekam nav pienākums sniegt ziņas par saviem īpašumiem/ienākumiem, pirms nav izdots izpildraksts. Saskaņā ar Civilprocesa kodeksu tiesu izpildītājam ir pienākums ar visiem likumīgi atļautajiem līdzekļiem uzstāt, lai parādnieks pilnā apmērā un nekavējoties izpilda izpildrakstā noteiktās saistības. Tiesu izpildītājs var pieprasīt, lai parādnieks sniedz rakstisku apliecinājumu par saviem ienākumiem un īpašumiem, kā arī to atrašanās vietu (Civilprocesa kodeksa 373. pants).

Kiprā parādnieks vēršas tiesā, lai tā pasludinātu viņa bankrotu. Vispirms parādnieks vēršas tiesā, lai saņemtu rīkojumu, un pēc tam tiesa pasludina viņa bankrotu.

³⁵ Dānijā, Īrijā, Anglijā, Austrijā un Spānijā.

Bulgārijā pašreiz spēkā esošais 1952. gada Civilprocesa kodeksā nav ietvertas normas par parādnieka deklarāciju. Saskaņā ar 448. pantu Civilprocesa kodeksā, kas stāties spēkā 2008. gada 1. maijā, parādniekam būs pienākums ierasties rajona tiesā un sniegt ziņas par visiem īpašumiem un ienākumiem, ja zināmais parādnieka īpašums nebūs pietiekams. Lai iegūtu parādnieka deklarāciju, tiesu izpildītājam ir jāiesniedz pieprasījums apgabaltiesā, kura atklātā tiesas sēdē izskatīs pieprasījumu. Par nepatiesas informācijas sniegšanu vai atteikumu ierasties tiesā vai sniegt ziņas par savu īpašumu parādnieks ir atbildīgs Saskaņā ar 290. a pantu Kriminālkodeksā un viņam var piespriest cietumsodu uz laiku līdz trim gadiem.

Čehijas Republikā ir īpašumu deklarācija (Civilprocesa kodeksa 260. a līdz 260. h pants). Tai nav noteiktas formas un to var iesniegt arī mutiski tiesā. Parādnieka atteikuma sniegt ziņas par saviem īpašumiem vai nepatiesas deklarācijas gadījumā paredzēts cietumsods līdz vienam gadam vai naudas sods (Kriminālkodeksa 256. pants).

Slovēnijā parādniekam ir pienākums, pamatojoties uz kreditora pieteikumu vai pēc tiesas ieskata, ja kreditors ir ticami pierādījis, ka ierosinātais izpildes pasākums nespēs apmierināt viņa prasību, jebkurā izpildes procedūras laikā iesniegt savu īpašumu sarakstu, pievienojot īpašuma tiesību vai citu lietu tiesību apliecinājumu attiecībā uz šo īpašumu, un apliecināt pierādījumus, kas pamato viņa prasības. Tiesa ar lēmumu liek parādniekam iesniegt īpašumu sarakstu. Ja parādnieks tiesas noteiktajā termiņā neiesniedz īpašumu sarakstu, tiesa organizē uzklaušīšanu, kurā izjautā parādnieku par faktiem attiecībā uz viņa īpašumu sarakstu. Tiesa norāda parādniekam uz nepatiesas liecības sekām. Parādnieku, kurš ir atbilstīgi aicināts, bet neierodas uz tiesas sēdi, vai kurš tiesas sēdes laikā vai savu īpašumu sarakstā nenorāda precīzas un patiesas ziņas, soda ar naudas sodu, kas nepārsniedz EUR 4173 fiziskām personām un EUR 41730 juridiskām personām un individuāliem komersantiem.

³⁶ Tas ir iespējams vairumā dalībvalstu.

³⁷ Īrijā un Anglijā.

³⁸ Vācijā, Spānijā, Austrijā un Zviedrijā.

netiek uzskatīta par pierādījumu, bet gan drīzāk par faktu vākšanu, ko veic izpildiestādes.

Ir divi dažādi deklarāciju veidi: pirmajā gadījumā parādniekam ir jāuzrāda visi viņa īpašumi, savukārt otrajā gadījumā ir pietiekami, ja viņš uzrāda tos īpašumus, kas apmierina kreditora prasību.

Priekšnosacījumi parādnieka deklarācijas iegūšanai ir līdzīgi. Visās dalībvalstīs deklarāciju pieprasa kreditors. Parasti deklarāciju pieprasa tikai pēc nesekmīgas mantas apķīlāšanas vai ja šķiet, ka šāda apķīlāšana varētu būt nesekmīga. Modernās izpildes sistēmās tiek pieprasīts, ka deklarācija ir jāsniedz tiesvedības sākumā, lai izpildiestādes varētu iespējami agri saņemt vajadzīgo informāciju³⁹. Šajās sistēmās nesekmīga mantas apķīlāšana nav priekšnosacījums.

Galvenā problēma saistībā ar parādnieka deklarāciju ir tajā apstākļi, ka deklarācija ir jāsniedz personīgi. Ja parādnieks atsakās sniegt ziņas par saviem īpašumiem, izpildiestādes (ar policijas atbalstu) var izmantot fizisku spēku un arestēt viņu⁴⁰. Portugālē parādniekam, kurš nevēlas sadarboties, var uzlikt naudas sodu; daudzās citās dalībvalstīs parādniekam var piemērot cietumsodu (līdz vienam vai diviem gadiem)⁴¹. Nepareizas vai kļūdainas deklarācijas sniegšana tiek uzskatīta par noziedzīgu nodarījumu⁴². Tādēļ dažās dalībvalstīs deklarāciju apliecina ar zvērestu kā ar zvērestu apliecinātu rakstisku liecību⁴³.

Dažās dalībvalstīs nav parādnieka deklarācijas⁴⁴. To var izskaidrot ar faktu, ka parādnieka deklarācija ir līdzvērtīga pret personu vērstai piedziņai (t.i., piedziņai, kas vērsta pret parādnieku personīgi), par ko kā sodu var piemērot apcietinājumu. Vēl viens iemesls ir rodams deklarācijas juridiskajā būtībā, ko var uzskatīt par pierādījumu vākšanu, jo īpaši tad, ja deklarāciju sniedz mutiskā uzklaušanās tiesā, kurai ir piekritīga lieta par piedziņu. Tā kā vairumā dalībvalstu, kuras ir pārņēmušas romiešu tiesību sistēmu, izpildiestādes ir skaidri nošķirtas no tiesu sistēmas, šādu pierādījumu vākšanu var uzskatīt par nesavietojamu ar izpildes struktūrām. Tomēr citās dalībvalstīs deklarāciju var pieņemt tiesu izpildītājs vai citas izpildiestādes. Turklāt parādnieka pienākums sniegt ziņas par saviem īpašumiem ir plaši atzīts maksātnespējas un līdzīgās tiesvedībās⁴⁵.

b) Iespējamie risinājumi

Ja pasākumi saistībā ar parādnieka deklarāciju Kopienas mērogā tiks uzskatīti par lietderīgiem un vajadzīgiem, lai uzlabotu parādnieka īpašumu pārredzamību, ir vairāki risinājumi.

Viena iespēja būtu Kopienas instruments, kurā noteiktu pienākumu dalībvalstīm ieviest procedūru parādnieka deklarācijas sniegšanai, taču atstājot valstu ziņā to, kādi būs nosacījumi

³⁹ Piem., Spānijā un Portugālē.

⁴⁰ Īrijā un Anglijā tiesas rīkojuma neievērošana tiek uzskatīta par necieņas izrādīšanu tiesai.

⁴¹ Dānijā, Vācijā, Īrijā, Anglijā, Grieķijā, Spānijā, Austrijā, Portugālē un Zviedrijā.

⁴² Igaunijā tiesa var noteikt parādnieka obligātu piedalīšanos vai aizturēšanu, ja tas bez pamatota iemesla tiesu izpildītājam nesniedz īpašumu sarakstu vai neizpilda pienākumu dot zvērestu. Parādnieku var aizturēt uz laiku līdz trīsdesmit dienām. Kad ir pagājis viens gads kopš zvēresta došanas, parādniekam atkārtoti dot zvērestu var likt tikai tādā gadījumā, ja tiesu izpildītājam ir pamats pārliecībai, ka parādnieks ir iegādājies īpašumus pēc zvēresta nodošanas.

⁴³ Piem., Igaunijā tiesa pēc tiesu izpildītāja vai prasītāja pieprasījuma var likt parādniekam tiesā apzvērēt, ka tiesu izpildītājam sniegtā informācija par viņa īpašumiem ir pareiza.

⁴⁴ Skatīt iepriekš 33. un 34. zemsvītras piezīmi.

⁴⁵ Kā tas ir Beļģijā patērētāju maksātnespējas gadījumā.

šādas deklarācijas sniegšanai. Šāda noteikuma paraugu sagatavoja *Storme Group*, kas strādā pie Eiropas civilprocesuālo tiesību tuvināšanas⁴⁶.

Tomēr instrumentam, kurā paredzēta tikai šāda „minimālā saskaņošana”, būtu vairāki trūkumi: joprojām saglabāsies atšķirības valstu tiesību sistēmās, nebūtu iespējama ziņu sniegšana, izmantojot vienotu, kopīgu veidlapu, un saglabātos ievērojamas atšķirības attiecībā uz sodu piemērošanu par šā pienākuma neizpildi.

Sistēmai parādnieka deklarācijas sniegšanai būtu jāņem vērā proporcionalitātes princips: deklarācijā jāizvairās iekļaut informāciju, kas nav vajadzīga mērķim, kuram tā ir pieprasīta. Risinājums, kas uzliktu par pienākumu parādniekam iepriekš sniegt ziņas par visiem viņa īpašumiem, būtu dziļāka iejaukšanās viņa privātajā dzīvē, nekā risinājums, kurā parādniekam tiek prasīts sniegt tikai vajadzīgās ziņas, turklāt ievērojot īpašus nosacījumus.

c) Deklarācijas par īpašumiem Eiropā ieviešana

Tādēļ vēl vien risinājums, ko varētu apsvērt, ir vienotas Deklarācijas par īpašumiem Eiropā ieviešana, kas uzliktu par pienākumu parādniekiem sniegt ziņas par visiem viņu īpašumiem Eiropas tiesiskajā telpā. Parādnieka īpašumu pārredzamība neaprobežotos ar izpildes procedūru teritoriālo raksturu dalībvalstīs, jo Eiropas tiesiskajā telpā, kur ir garantēta spriedumu brīva aprīte, piedziņu var vērst principā pret visiem parādnieka īpašumiem⁴⁷.

Deklarāciju varētu sniegt, izmantojot standarta veidlapu, kas pieejama visās Kopienas valodās. Deklarācijas sniegšanas nosacījumiem, tās saturam un saistītajām sankcijām varētu noteikt minimālus (vai pat vienotus) standartus. Tā rezultātā kreditoriem būtu vienāda piekļuve informācijai par īpašumiem Eiropas tiesiskajā telpā, savukārt parādniekiem iekšējā tirgū tiktu nodrošināta vienāda aizsardzība. Turklāt Eiropas tiesiskajā telpā samazinātos kreditoru interese iesniegt prasību par izpildi tajā dalībvalstī, kurā ir pieejama pilnīgāka informācija par parādnieku.

Tā kā iespējamajam instrumentam nevajadzētu iejaukties dalībvalstu izpildiestāžu struktūrā, katra dalībvalsts varētu norādīt kompetentu iestādi vai valsts iestādi, kura pieņemtu deklarāciju. Ziņas tiktu sniegtas kreditoram vai kompetentajai iestādei, kā tas paredzēts dalībvalsts tiesību aktos (piemēram., tiesu izpildītājam (*huissier de justice*), izpildiestādei vai tiesai, kurai ir piekritība lemt par piedziņu).

⁴⁶ Skatīt 12.4. pantu ekspertu grupas priekšlikumā *Storme report (ed.) Rapprochement du Droit Judiciaire de l'Union européenne*, 210.-211. lpp.

„Lai aizsargātu ar tiesas spriedumu atzītu kreditoru, kurš saskaras ar to, ka nespēj atrast pietiekamus īpašumus, kas būtu ar tiesas spriedumu atzīta parādnieka īpašumā un varētu izpildīt spriedumu, dalībvalstu tiesību aktos jāiekļauj šādi noteikumi:

1. Parādniekam ir jāsniedz pilnīgas ziņas par viņa īpašumu veidu un atrašanās vietu. Šādas ziņas ir jāsniedz kreditoram vai atbilstīgai iestādei, kā to paredz likums.

2. Atbilstīgā iestāde var pieprasīt trešām personām sniegt visu informāciju saistībā ar parādnieka īpašumiem, kuri ir to īpašumā. „Trešās personas” ietver arī iestādes, kurās ir konts uz parādnieka vārda.

3. Ir paredzētas sankcijas, lai nodrošinātu šo pienākumu izpildi.”

⁴⁷ Lūdzam ņemt vērā, ka teritoriālais princips parādnieka deklarācijai jau netiek piemērots saskaņā ar dažu dalībvalstu praksi (jo īpaši Austrijā, Vācijā un Anglijā). Pienākums parādniekam sniegt ar zvērestu apliecinātu rakstisku liecību netiek ierobežots ar viņa īpašumiem attiecīgajā valstī, bet parādniekam ir jāsniedz ziņas par visiem viņa īpašumiem, tostarp tiem, kas atrodas ārvalstīs.

Jāparedz iespēja, ka parādniekam nav obligāti jāsniedz deklarācija, ja viņš piedāvā veikt maksājumu vai norāda īpašumus, kas ir pietiekami prasības par piedziņu segšanai. Tāpat šķiet lietderīgi atļaut parādniekam nesniegt deklarāciju, ja viņš piedāvā veikt maksājumus daļām, nodrošinot maksājumu ar bankas garantiju vai līdzvērtīgu garantiju.

Parādnieks varētu sniegt deklarāciju, aizpildot veidlapu. Kad vien iespējams, tas būtu jādara ar atzīmēm lodziņos (norādot, vai viņam pieder vai nepieder noteikta veida īpašumi). Varētu piedāvāt arī iespēju aizpildīt veidlapu tiešsaistē Eiropas Tiesu atlantā civillietās⁴⁸.

Visbeidzot instrumentā varētu paredzēt sankcijas, kas piemērojamas neizpildes gadījumā. Viens risinājums, ko varētu apsvērt, ir paredzēt naudas sodu un parādnieka apcietināšanu. Par nepareizu ziņu sniegšanu parādnieku varētu saukt pie kriminālatbildības. Lai neizdarītu pārāk lielu spiedienu uz parādnieku, instrumentā varētu aizliegt parādnieka deklarācijas publicēšanu atklātos reģistros (parādnieku sarakstos).

7. jautājums: *Vai uzskatāt, ka būtu jāievieš Deklarācija par īpašumiem Eiropā?*

8. jautājums: *Ja jā, kādi būtu nosacījumi tās iegūšanai? Vai būtu jānosaka sankcijas par deklarācijā sniegtām nepareizām ziņām? Ja jā, tad kādas?*

9. jautājums: *Kādu saskaņošanas pakāpi uzskatāt par atbilstīgu Deklarācijai par īpašumiem Eiropā? Kādam jābūt Deklarācijas par īpašumiem Eiropā precīzam saturam?*

5. Citi pasākumi

Papildus tiem iespējamajiem pasākumiem, kas paredzēti parādnieku īpašumu pārredzamības palielināšanai un ir apspriesti šajā zaļajā grāmatā, varētu apsvērt arī citus pasākumus.

10. jautājums: *Kādus citus pasākumus ES līmenī jūs ierosinātu, lai palielinātu parādnieku īpašumu pārredzamību?*

⁴⁸ http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_information_lv.htm.